

Djelokrug poslova lokalne samouprave

Šikić, Željka

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic Nikola Tesla in Gospić / Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:107:770760>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository](#)

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Željka Šikić

**DJELOKRUG POSLOVA LOKALNE SAMOUPRAVE
THE SCOPE OF WORK OF LOCAL SELF-GOVERNMENT**

Završni rad

Gospić, 2018.

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Upravni odjel

Upravni stručni studij

**DJELOKRUG POSLOVA LOKALNE SAMOUPRAVE
THE SCOPE OF WORK OF LOCAL SELF-GOVERNMENT**

Završni rad

MENTOR

Dr. sc. Branislav Šutić

STUDENT

Željka Šikić

MBS: 0066252400

Gospić, svibanj 2018.

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

Upravni odjel

Gospić, 19.03.2018.

Z A D A T A K

za završni rad

Pristupniku Željka Šikić MBS: 0066252400

Studentu stručnog studija Upravni izdaje se tema završnog rada pod nazivom

Djelokrug poslova lokalne samouprave

Sadržaj zadatka :

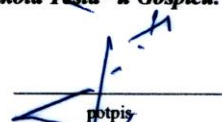
Pojam i ustrojstvo lokalne i područne (regionalne) samouprave; Tijela jedinica lokalne samouprave;

Djelokrug poslova lokalne samouprave; Grad Zagreb; Nadzor rada lokalne samouprave.

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: Dr.sc. Branislav Šutić, prof.v.šk.,
(ime i prezime)

zadano: 19.03.2018.,
(nadnevak)

potpis

Pročelnik odjela: Tomislav Lopac, viši predavač,
(ime i prezime)

predati do: 30.09.2018.,
(nadnevak)

potpis

Student: Željka Šikić,
(ime i prezime)

primio zadatak: 19.03.2018.,
(nadnevak)

potpis

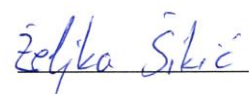
Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod nazivom „Djelokrug poslova lokalne samouprave“ izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora dr. sc. Branislava Šutića, prof. v. š., koristeći literaturu koja je navedena na kraju završnog rada.

Željka Šikić

Handwritten signature of Željka Šikić in blue ink, written over a horizontal line.

SAŽETAK

U završnom radu pod naslovom „Djelokrug poslova lokalne samouprave“ analiziran je pojam lokalne samouprave te ustrojstvo lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Nadalje su analizirana tijela jedinica lokalne samouprave, sami djelokrug i vrste poslova kao i osobe koje ih obavljaju. Navode se vrste nadzora nad radom lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj te se pobliže govori o gradu Zagrebu kao posebnoj teritorijalnoj, upravnoj i samoupravnoj jedinici koja ima položaj županije i glavnog grada Republike Hrvatske.

Ključne riječi: lokalna samouprava, djelokrug poslova, nadležnosti, tijela jedinica lokalne samouprave.

SUMMARY

In this final paper entitled " The scope of work of Local Government", the concept of local self-government and the organization of local self-government in the Republic of Croatia were analyzed. Furthermore the bodies of local self-government units, the scope and types of work themselves, as well as the persons performing them, were analyzed as well. There are also types of oversight over the work of local self-government in the Republic of Croatia and, more specifically we will talk about the city of Zagreb as a separate territorial, administrative and self-governing unit with the position of the county and the capital of the Republic of Croatia.

Key words: local self-government, scope of work, jurisdiction, local self-government units.

Sadržaj

1. UVOD.....	1
1.1. Svrha i cilj rada	1
1.2. Struktura završnog rada	1
2. POJAM I USTROJSTVO LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE.....	2
2.1. Povijesni pregled.....	3
3. TIJELA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE.....	5
3.1. Predstavnička tijela	5
3.2. Izvršna tijela.....	7
3.3 Upravna tijela.....	8
4. DJELOKRUG POSLOVA LOKALNE SAMOUPRAVE.....	9
4.2. Samoupravni poslovi općina i gradova.....	10
4.4 Uređenje naselja i stanovanje	10
4.5. Prostorno i urbanističko planiranje	11
4.6. Komunalno gospodarstvo	12
4.8. Socijalna skrb.....	14
4.9. Primarna zdravstvena zaštita	15
4.12. Zaštita potrošača	16
4.13. Zaštita i unapređenje prirodnog okoliša.....	16
4.14. Protupožarna i civilna zaštita.....	17
5. GRAD ZAGREB.....	18
5.1. Samoupravni djelokrug grada Zagreba.....	18
5.2. Tijela grada Zagreba	19
5.3. Mjesna samouprava u gradu Zagrebu	22
5.4. Gradski uredi, zavodi i službe.....	24
6. NDZOR RADA LOKALNE SAMOUPRAVE.....	31
7. ZAKLJUČAK.....	34
8. LITERATURA	35

1. UVOD

U ovome završnom radu bit će govora o pojmu lokalne samouprave te zašto je kao takva prvenstveno i ustrojena. Govorit će se o značajnim karakteristikama lokalne samouprave, tijelima koja obavljaju bitne poslove na razini lokalne samouprave kao i o poslovima samima. Spomenut će se također nadzor nad obavljanjem poslova lokalne samouprave isto tako koji zakoni i pravni akti omogućuju izvršenje određenih funkcija i zadataka. Grad Zagreb je pobliže istražen zbog njegovog posebnog položaja u Republici Hrvatskoj.

1.1. Svrha i cilj rada

Svrha rada jest upoznati se sa ustrojem lokalne samouprave, naročito sa poslovima koji se u sklopu takvoga ustroja obavljaju te saznanja o radu i djelovanju službenika i namještenika svaki u svome djelokrugu poslova. Također saznanja o tome kako se nadzire službenike i namještenike na razini lokalne samouprave u obavljanje poslova od njihovog djelokruga. Cilj rada jest ući u srž lokalne samouprave, značenja njezinog ustroja, te saznanja o različitim poslovima koji se obavljaju kao i dobrobiti tih djelatnosti koje se obavljaju na razini gradova i općina.

1.2. Struktura završnog rada

Završni rad sastoji se od uvoda, 5 teorijskih naslova i zaključka. Uvod upoznaje sa pojmom to jest predmetom rada te svrhom rada. Prvi teorijski naslov „Pojam i ustrojstvo lokalne i regionalne (područne) samouprave“ govori o samom pojmu i definiciji lokalne samouprave kao takve i kako je lokalna samouprava ustrojena u Republici Hrvatskoj. Drugi teorijski naslov „Tijela jedinica lokalne samouprave“ upoznaje i govori o sastavu lokalne samouprave to jest koja sve tijela sudjeluju u obavljanju poslova lokalne samouprave kao takve. Treći teorijski naslov „Djelokrug poslova lokalne samouprave“ ulazi u srž i bit ovog završnog rada te detaljno opisuje sve vrste poslova sa kojima se u lokalnoj samoupravi možemo susresti, govori također o djelatnicima koji te poslove obavljaju. Četvrti teorijski naslov „ Grad Zagreb“ govori o Zagrebu kao gradu sa posebnim statusom županije, kao glavnom i najmnogoljudnijem gradu Republike Hrvatske, njegovom ustroju i vrstama poslova koji se u sklopu njegovog djelokruga obavljaju. Peti teorijski naslov „Nadzor rada lokalne samouprave“ govori o nadležnostima za upravljanje poslovima lokalne samouprave te zakonima i drugim općim aktima koji to uređuju. U konačnici zaključak donosi završne riječi kao i moj vlastiti osvrt na ovu temu i sadržaj rada.

2. POJAM I USTROJSTVO LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Lokalna samouprava je autonoman¹ sustav upravljanja lokalnim zajednicama, osnovanim na užim dijelovima državnog teritorija. Lokalna samouprava istovremeno je osnovna organizacija vlasti. Razvijenost lokalne samouprave je i jedan od uvjeta demokracije i pravne države. Kako je samoupravljanje lokalnim zajednicama obično garantirano Ustavom, za državu ono znači obvezu da stvori uvjete za kontinuirano funkcioniranje lokalne zajednice kao cjeline.

Ustavom Republike Hrvatske propisano je da je u Republici Hrvatskoj državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. Uspostava sadašnjeg sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je 1992. godine postavljanjem temeljnog zakonodavnog okvira te je sustav uspostavljen 1993. godine, stupanjem na snagu zakona kojima se uređuje teritorijalni ustroj, samoupravni djelokrug, izborni sustav, način financiranja lokalne samouprave, a oživotvoren provedbom prvih lokalnih izbora.

Jedinice lokalne samouprave su gradovi (127) i općine (428), a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije (20+ Grad Zagreb). U gradovima² građani biraju Gradsko vijeće koje bira gradonačelnika i Gradsko poglavarstvo kao izvršne organe i koordinaciju gradske uprave u uredima. U općinama³ Općinsko vijeće bira općinskog načelnika i Općinsko poglavarstvo za izvršne i upravne poslove. Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj sveukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Oblici mjesne samouprave mogu biti mjesni odbor, gradske četvrti i gradski kotarevi. Mjesni odbor osniva se statutom jedinice lokalne samouprave kao oblik neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana. Mjesni odbor osniva se za jedno naselje, više međusobno povezanih manjih naselja ili za dio većeg naselja, odnosno grada koji u odnosu na ostale dijelove čini zasebnu razgraničenu cjelinu (dio naselja). U gradovima se mogu statutom osnivati gradski kotarevi ili gradske četvrti kao posebni oblici mjesne samouprave. Gradski kotar, odnosno gradska četvrt je oblik mjesne samouprave koji se osniva za područje koje predstavlja gradsku, gospodarsku i društvenu cjelinu, a koje je povezano zajedničkim interesima građana.

¹ **Autonomija** je pravni položaj/status određenog teritorija, socijalne ili ekonomske grupe po kome oni imaju pravo na samoorganiziranje (uključujući i donošenje vlastitih pravnih propisa) i samoupravljanje.

² **Grad** je svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. Sjedište županije također mora biti grad.

³ **Općina** je jedinica lokalne samouprave koja se osniva za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva.

2.1. Povijesni pregled

Put kojim je Hrvatska išla u razvijanju lokalne samouprave, a time i jačanju lokalne demokracije karakteriziralo je usitnjavanje lokalnih jedinica i nedovoljno kvalitetno utvrđivanje njihovog samoupravnog djelokruga. Postojanje malih lokalnih jedinica sa nedovoljnim financijskim potencijalom u početku, sprječavalo je da lokalna samouprava preuzme poslove i ovlasti. Zakonodavcu je ta činjenica ujedno i služila kao argument za zadržavanje poslova u nadležnosti tijela državne uprave. Tek kategorizacijom lokalnih jedinica i dodjelom statusa velikih gradova učinjen je značajan korak prema decentralizaciji poslova, ovlaštenja i financijskih sredstava na lokalne jedinice koje mogu inicirati izmjene zakonodavstva.

Nakon jednostavne strukture monotipskih općina koje je zadržala u prvom razdoblju razvoja svoje lokalne samouprave (1990.–1993.), Hrvatska je iz povijesno-romantičarskih, ali i praktično-političkih razloga uvela model samouprave sličan onome s kraja 19. stoljeća. U toj fazi bilo je sto općina te »općina Grad Zagreb« kao jedinstvena lokalna jedinica (od 1. siječnja 1991.). Umjesto te strukture u drugoj je fazi (1993.–2001.) uvedena dvostupanjska struktura sastavljena od 486 jedinica lokalne samouprave na prvom, temeljnom stupnju, te 20 županija kao jedinica lokalne uprave i samouprave na drugom stupnju. Grad Zagreb dobio je dvostruki status: grada i županije. Na razini temeljnih jedinica uvedena je politipska (zapravo dvotipska) struktura koja razlikuje općine (418) kao pretežno ruralne od gradova (68 i Grad Zagreb) kao pretežno urbane jedinice. Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2005. utemeljena je posebna kategorija velikih gradova, a to su oni s preko 35.000 stanovnika.⁴ Njihov je samoupravni djelokrug proširen s dva dodatna posla.⁵ (Ivan Koprić: Karakteristike sustava lokalne samouprave u Hrvatskoj HRVATSKA JAVNA UPRAVA, god. 10. (2010.), br. 2., str. 371–386)

Županije su po naravi bile dvojake jedinice. Ponajprije su imale ulogu u sustavu državne uprave, radi čega su imale vrlo razvijenu strukturu županijskih ureda kao prvostupanijskih tijela državne uprave te župana kao predstavnika državne vlasti na teritoriju županije. Ta je struktura sa 175 županijskih ureda⁶ i oko 8.500 državnih službenika reorganizirana 2001. kad se umjesto njih za obavljanje poslova državne uprave na prvom stupnju formira 20 ureda

⁴ Njih je 15, bez Zagreba: Split, Rijeka, Osijek, Zadar, Velika Gorica, Slavonski Brod, Karlovac, Pula, Sisak, Šibenik, Varaždin, Dubrovnik, Bjelovar, Samobor i Vinkovci.

⁵ S velikim su gradovima po statusu izjednačeni gradovi sjedišta županija, među kojima ima i onih s manje od 10.000 stanovnika.

⁶ Oni su imali ukupno 779 ispostava u 107 gradova. U broj ureda nije uračunat ured župana, a on je u svakoj županiji po jedan.

državne uprave, čiji se krug poslova i broj državnih službenika sve više smanjuje (sada ima manje od 4.000 službenika i namještenika u tim uredima). Župan prestaje biti predstavnikom državne vlasti, a krug poslova županije kao redefinirane jedinice područne (regionalne) samouprave donekle se širi. Županije su danas potpuno organizacijski, personalno, politički, po krugu poslova, a većim dijelom i financijski odvojene od države. Umjesto ukinutih mjesnih zajednica, naslijeđenih iz prve faze, omogućeno je osnivanje oblika mjesne samouprave na razini ispod lokalne samouprave. Riječ je bila o mjesnim odborima i gradskim kotarevima, kao i gradskim četvrtima u Gradu Zagrebu⁷. Oblici mjesne samouprave dobili su pravnu osobnost u trećoj fazi razvoja lokalne samouprave koja započinje 2001. Od 2005. Hrvatska je uvela i statističke regije, s tim da su od 2005. do 2007. kod Europskog ureda za statistiku (Eurostat) bile prijavljene četiri, a od 2007. tri.⁸

Hrvatska ima i nekoliko vrsta jedinica s posebnim statusom. Riječ je o jedinicama na područjima posebne državne skrbi, koje se i same dijele na tri kategorije, na brdsko-planinskim područjima te na otocima, zatim gradovi Vukovar i Zagreb te na kraju jedinice koje su preuzele decentralizirane funkcije početkom 2000-ih.⁹ (Ivan Koprić: Karakteristike sustava lokalne samouprave u Hrvatskoj HRVATSKA JAVNA UPRAVA, god. 10. (2010.), br. 2., str. 371–386)

⁷ U Zagrebu je 17 gradskih četvrti osnovano krajem 1990-ih, a 218 mjesnih odbora osnovano je 2009.

⁸ Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku Državnog zavoda za statistiku. Statističke regije su: 1) Sjeverozapadna Hrvatska, sastavljena od Grada Zagreba i pet županija u sjeverozapadnom dijelu zemlje (Zagrebačka, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka i Međimurska), 2) Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska, sastavljena od osam županija u Slavoniji i središnjem dijelu zemlje (Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska, Karlovačka i Sisačko-moslavačka), 3) Jadranska Hrvatska, sastavljena od sedam županija priobalnog dijela zemlje, uključujući Ličko-senjsku koja tek manjim dijelom izlazi na Jadran (Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Istarska i Dubrovačko-neretvanska).

⁹ Područja od posebne državne skrbi, brdsko-planinska područja i otoci obuhvaćaju sve skupa 270 jedinica lokalne samouprave u cijelosti te još 8 gradova djelomično na 36.320 km² (preko 64% državnog teritorija). Posebni se statusi odnose na 1.023.000 stanovnika (23% stanovništva Hrvatske), odnosno na nešto manje od 50% jedinica lokalne samouprave.

3. TIJELA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Dio javnih usluga, naročito onih koje su od lokalnog interesa, ostvaruju se preko tijela jedinica lokalne samouprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju predstavničko i izvršno tijelo. Predstavnička tijela su općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijska skupština.

U Gradu Zagrebu kao jedinici s posebnim statusom- grad s položajem županije, predstavničko tijelo je Gradska skupština. Članovi predstavničkih tijela biraju se na neposrednim izborima, tajnim glasovanjem. Izvršno tijelo u općini je općinski načelnik, u gradu gradonačelnik i u županiji župan. Općinski načelnici, gradonačelnici i župani biraju se neposredno na izborima tajnim glasovanjem. Također vrlo bitnu ulogu u poslovima lokalne samouprave imaju i upravna tijela koja mogu biti upravni odjeli i službe, a tim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan.

(Branislav Šutić, (2011). Državno i političko uređenje Republike Hrvatske, Zagreb, 2011.g.), (Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, pročišćeni tekst Zakona, NN 86/08, 61/11, 04/18)

3.1. Predstavnička tijela

„Građanima se jamči pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu koje ostvaruju putem predstavničkih tijela, sastavljenima od članova izabranih na slobodnim i tajnim izborima, na temelju neposrednog, jednakog i općeg biračkog prava“ (Čulo i Marinac, 2010: 76).

Predstavnička tijela su ključna tijela u funkcioniranju lokalne i područne samouprave. To jest u općini općinska vijeća, u gradu gradska vijeća te županijska skupština. Ta tijela donose akte u okviru djelokruga te obavljaju i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom lokalne samouprave. Broj članova predstavničkih tijela općina i grada ovisi o broju stanovnika. Broj članova predstavničkog tijela mora biti neparan, a određuje se statutom općine, odnosno grada i to tako da predstavničko tijelo općine koja ima do 3.000 stanovnika, ima od sedam do trinaest članova, općine koja ima od 3.001 do 10.000 stanovnika, ima od devet do petnaest članova, općine i grada koji ima od 10.001 do 30.000 stanovnika, ima od trinaest do devetnaest članova te grada koji ima više od 30.000 stanovnika, ima od devetnaest do trideset pet članova.

Izbori se održavaju svake četiri godine, a članove predstavničkih tijela biraju punoljetni državljani Republike Hrvatske koji prebivaju na tom području. Građanin ne može birati predstavničko tijelo onoga grada ili općine u kojemu nema prebivalište. Članove za biranje

predlažu predlagatelji lista¹⁰. Mandat izabranim članovima dakle traje 4 godine, a biraju se neposrednim izborima, tajnim glasovanjem, proporcionalnim (razmjernim) izbornim sustavom. Članovi predstavničkih tijela nisu opozivi. „Statut koji donose predstavnička tijela je najvažniji akt jedinica lokalne i regionalne samouprave kojim se uređuju djelokrug, granice lokalne samouprave, grb, zastava, ovlasti i dr. Za Grad Zagreb propisan je broj članova (51), a županije mogu imati od 31 do 51 člana skupštine“¹¹

Predstavničko tijelo smatra se konstituiranim kada se na prvoj sjednici izabere predsjednik, na sjednici na kojoj je nazočna većina članova predstavničkog tijela. Predsjednik predstavničkog tijela saziva sjednice, predsjedava sjednicama i predstavlja predstavničko tijelo. Sjednice se sazivaju prema potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca. Predsjednik predstavničkog tijela je dužan sazvati sjednicu kada zaprimi obrazloženi zahtjev najmanje jedne trećine članova, a mora je sazvati u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

U slučaju da predsjednik ne sazove sjednicu nakon primitka valjanog zahtjeva, sjednicu će sazvati općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan u roku od 8 dana. Ako ni se ni tada sjednica ne sazove, sazvat će ju čelnik tijela državne uprave nadležne za lokalne i regionalne poslove na zahtjev jedne trećine članova predstavničkog tijela. Djelokrug, odnosno poslovi predstavničkog tijela lokalne samouprave propisan je u Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi članak 35. u šest točaka, a to su:

- donosi statut;
- donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom; 20
- uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave;
- osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa lokalne i regionalne samouprave;
- obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug predstavničkog tijela.

„Također predstavničko tijelo donosi proračun kojim raspoređuje prihode i izdatke za programe društvenih djelatnosti (škole, vrtić, sport, zdravstvo i sl.)“¹². Predstavničko tijelo odluke donosi većinom glasova ako je na sjednici nazočna većina članova, tako se, sukladno zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, članak 36. stavak 2, većinom glasova svih članova predstavničkog tijela donose: statut lokalnih i područnih jedinica, proračun i godišnji obračun. Sjednice su javne, a javnost se može iznimno isključiti samo u slučajevima

¹⁰ Predlagatelj je politička stranka, koalicija stranaka ili grupa birača ako se radi o neovisnoj listi.

¹¹ (Masarić, Sikirić i Don Han, 2008: 12)

¹² (Masarić, Sikirić i Donhan, 2008: 12)

predviđenim posebnim zakonom i općim aktom jedinice. Sjednicama prisustvuje općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan. Predstavničko tijelo može osnivati stalne ili prijevremene odbore i druga radna tijela u svrhu priprema odluka iz njihovog djelokruga.

(Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, pročišćeni tekst Zakona (NN 86/08, 61/11, 04/18))

3.2. Izvršna tijela

Izvršna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u općini je općinski načelnik, u gradu gradonačelnik i u županiji župan. Izvršna tijela biraju građani s prebivalištem na području općine, grada ili županije, tajnim glasovanjem na mandat od četiri godine. Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, zastupa općinu, grad, odnosno županiju. Također, nadzire zakonitost rada, osigurava obavljanje povjerenih poslova državne uprave, rukovodi radom upravnih tijela i službi te obavlja i druge poslove utvrđene statutom. U Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi opisane su zadaće i dužnosti izvršnog tijela. S toga po članku 48. Dužnosti i zadaće su:

- priprema prijedloge općih akata;
- izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata predstavničkih tijela;
- usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinica lokalne, područne samouprave u obavljanju poslova iz njihova samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad;
- upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinica lokalne i regionalne samouprave kao i njezinim prihodima i rashodima;
- odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina i raspolaganju ostalom imovinom;
- imenuje i razrješuje predstavnike jedinica lokalne i regionalne samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba;
- obavlja druge poslove utvrđene zakonom.

„U slučaju ako je općinskom načelniku, gradonačelniku ili županu prestao mandat nakon isteka dvije godine mandata, u toj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave neće se raspisati prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, a dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana do kraja mandata obnašat će njegov zamjenik koji je izabran zajedno s njim“ (Ministarstvo uprave, <https://uprava.gov.hr/sustav-lokalne-ipodrucne-regionalne-samouprave/12855>, 26.03. 2018. godine.).

(Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi- komparativni primjer i Hrvatsko Mirko Klarić ; Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, Republika Hrvatska)

3.3 Upravna tijela

U upravna tijela ubrajamo upravne odjele i službe koji su ustrojeni za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga kao i poslove državne uprave prenijete na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Takvim upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja bira poglavarstvo. Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga, dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu se udružiti te zajednički obavljati tj. organizirati pojedine poslove. To posebno dolazi do izražaja u jedinicama lokalne samouprave koje su prostorno povezane u jedinstvenu cjelinu. U slučajevima zajedničkog organiziranja i obavljanja poslova međusobni odnosi jedinica lokalne samouprave uređuju se posebnim sporazumom u skladu sa zakonom, njihovim statutima i općim aktima. „Statutom županije mogu se za obavljanje određenih poslova iz njezinog djelokruga osnovati upravna tijela i izvan njezinog sjedišta“ (Zakon o lokalnoj i područnoj samoupravi, NN 33/2001, čl. 55.) Službenici i namještenici su ti koji u tijelima jedinica lokalne i područne(regionalne) samouprave obavljaju upravne, stručne i ostale poslove. U sklopu toga službenici obavljaju upravne i stručne poslove, a namještenici prateće i pomoćne poslove. „Postupak prijma u službu može se provesti samo u skladu sa planom prijma u službu utvrđenim u skladu s odredbama ovog Zakona, osim u slučaju potrebe prijma u službu na određeno vrijeme i popune radnog mjesta koje je ostalo upražnjeno nakon donošenja plana za tekuću godinu.“

(Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, pročišćeni tekst Zakona NN 86/08, 61/11, 04/18)

4. DJELOKRUG POSLOVA LOKALNE SAMOUPRAVE

Javni poslovi su oni poslovi koji se obavljaju u javnom interesu a utvrđuju ih legitimna politička tijela neke zemlje. Javni poslovi mogu predstavljati odgovornost isključivo središnje države, ako je riječ o centraliziranim zemljama. U decentraliziranim zemljama dio javnih poslova u odgovornosti je samoupravnih jedinica na nižim razinama teritorijalnog sustava.

„Samoupravni djelokrug općine, grada i županije određen je metodom opće klauzule, što znači da općina i grad obavljaju poslove lokalnog značaja, a županija poslove područnog (regionalnog) značaja, koji nisu Ustavom Republike Hrvatske i zakonom dodijeljeni državnim tijelima. U obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga općina, grad i županija su samostalni u odlučivanju, ali opći akti koje donose podliježu nadzoru ustavnosti“ (Masarić, Sikirić i Donhan, 2008: 8).

Djelokrug poslova dijeli se na izvorne (samoupravne) i povjerene (poslovi državne uprave) poslove kao glavne vrste. Glavni razlog ovakve podjele je taj da državni organi ne mogu samostalno, čak ni preko područnih tijela, organizirati samostalno obavljanje poslova pa ih prenose na jedinice lokalne i područne samouprave. Izvorni poslovi se još dijele na obigatorne i fakultativne. Obligatorni su oni poslovi koje su općina, grad i županija dužni organizirati, a uređuju se posebnim zakonima (npr. Zakon o školstvu, Zakon o komunalnom gospodarstvu i dr.). Fakultativni su poslovi oni koje općina, grad i županija organiziraju samo ako su osigurali uvjete za njihovo izvršavanje.

Ustav je omogućio povjeravanje poslova državne uprave jedinicama lokalne i regionalne samouprave pa se tako za obavljanje određenih poslova državne uprave u lokalnim jedinicama, iz nadležnosti središnjih tijela državne uprave, mogu osnivati područne jedinice, a iz nadležnosti ureda državne uprave mogu se osnivati ispostave.

Područje općina i gradova, njihov naziv, sjedište njihovih tijela, osnivanje novih te ukidanje ili spajanje postojećih, izdvajanje pojedinih naselja iz jedne općine ili grada i uključivanje u sastav drugih, promjene granica kao i druga pitanja od važnosti za teritorijalne promjene jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/2006). (Ustav Republike Hrvatske, NN 85/10)

4.2. Samoupravni poslovi općina i gradova

Poslovi općina i gradova navedeni su u Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a to su: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Veliki gradovi¹³, kao i gradovi sjedišta županija, ostvaruju poslove od lokalnog značaja kojima se ostvaruju potrebe građana, oni obavljaju iste poslove kao i jedinice lokalne samouprave, no sami poslovi su prošireni na: održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih za gradnju, provedbu dokumenata prostornog uređenja.

Općine i gradovi donose prostorne planove uređenja kojima se utvrđuje namjena zemljišta i uvjeti izgradnje, programi zajedničke komunalne potrošnje, standarde čišćenja javnih površina, opskrbe pitkom vodom, financiranje dječjih vrtića, vatrogasaca i domova zdravlja i dr. (Ministarstvo uprave RH, Samoupravni djelokrug općine, grada i županije)

4.4 Uređenje naselja i stanovanje

Ovi se poslovi uređuju Zakonom o prostornom uređenju i gradnji. „Sustav prostornog uređenja čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provođenja dokumenata prostornog uređenja te uređenje građevinskog zemljišta.“ (Zakon o prostornom uređenju i gradnji, čl. 1.)

Osnovni cilj prostornog uređenja je interaktivnim prostornim planiranjem i procjenom mogućih utjecaja, ostvariti ravnomjeran prostorni razvoj usklađen s gospodarskim, društvenim i okolišnim polazištima, uravnoteženjem regionalnih razvojnih procesa i s njima povezanih zahvata u prostoru i različitih potreba i interesa korisnika prostora, na način kojim se osigurava prostorna održivost u odnosu na racionalno korištenje i očuvanje kapaciteta prostora na kopnu, moru i u podmorju u svrhu učinkovite zaštite prostora, povezivanje

¹³ Veliki gradovi su jedinice lokalne samouprave koji imaju više od 35.000 stanovnika

teritorija Države s europskim prostornim sustavima, njegovanje i razvijanje regionalnih prostornih osobitosti, međusobno usklađen i dopunjujući razmještaj različitih ljudskih djelatnosti i aktivnosti u prostoru radi funkcionalnog i skladnog razvoja zajednice uz zaštitu integralnih vrijednosti prostora, razumno korištenje i zaštita prirodnih dobara, očuvanje biološke raznolikosti, zaštita okoliša i prevencija od rizika onečišćenja, zaštita kulturnih dobara i vrijednosti, dobro organizirana raspodjela i uređenje građevinskog zemljišta, kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš, cjelovitost vrijednih obalnih ekosustava i kakvoća mora za kupanje i rekreaciju, kvaliteta i ljepota izgrađenog okoliša, osobito u obalnom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja, odgovarajući prometni sustav, osobito javni prijevoz i nemotorizirani promet, opskrba, funkcionalna pristupačnost i uporaba usluga i građevina za potrebe različitih skupina stanovništva, osobito djece, starijih ljudi i osoba smanjenih sposobnosti i pokretljivosti, kvaliteta uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području, pogodne poslovne uvjete za razvoj gospodarstva, nacionalna sigurnost i obrana Države te zaštita od prirodnih i drugih nesreća.

Osnovni cilj gradnje je promicati dobro projektiranje i građenje kojima se ostvaruju sigurnosna, zdravstveno-ekološka i energetska svojstva građevina, te izjednačavanje prava osoba smanjene pokretljivosti, uz primjenu europskih načela i na način kojim se osigurava sigurnost građevina i stabilnost tla na okolnom zemljištu, zaštita života i zdravlja ljudi, okoliša i prirode te kulturnih i krajobraznih vrijednosti, zaštita imovine, potrošača i drugih korisnika, energetska učinkovitost građevina, stvaranje i održavanje dobre životne sredine koja je sociološki, funkcionalno i estetski uravnotežena, sigurna i ugodna te služi potrebama svojih korisnika, održivi i racionalni životni ciklus građevina koji može stvoriti i održavati te vrijednosti, planirana i kontinuirana skrb i održavanje izgrađenih područja te sloboda kretanja roba i usluga unutar zajedničkoga europskoga ekonomskog prostora.

(Zakon o prostornom uređenju i gradnji, čl.7.)

4.5. Prostorno i urbanističko planiranje

Sustav prostornog uređenja sastoji se od tri osnovna segmenta i to prostornog i urbanističkog planiranja (praćenje stanja u prostoru, te izrada i donošenje dokumenata prostornog uređenja), uređenja naselja i prostora izvan naselja i provođenja dokumenata prostornog uređenja (lokacijska dozvola, izvod iz detaljnog plana uređenja, rješenje o utvrđivanju građevne čestice i potvrda parcelacijskog elaborata). Ovi su segmenti međusobno čvrsto povezani i ovisni jedan o drugome. Obzirom na svoj sadržaj odnosno materiju koju uređuju, izrada prostornih planova zahtijeva specifična stručna znanja iz različitih područja tehničkih, prirodnih i društvenih znanosti. Zato ZPU-om izrada prostornih planova nije prepuštena slobodnom tržištu bez ikakve kontrole, već je stavljena u djelokrug odnosno djelatnost subjekata koji moraju ispunjavati određene formalne uvjete koji osiguravaju njihovu stručnu utemeljenost u spomenutim okvirima. Tako prostorne planove mogu izrađivati Zavod za prostorno planiranje u sastavu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog

uređenja i graditeljstva (čl.6.ZPU-a), županijski zavodi odnosno Gradski zavod (Grada Zagreba) za prostorno uređenje (čl.7.ZPU-a), pravne osobe registrirane za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja (čl.8.st.1. ZPU-a), i ovlaštene arhitekti koji samostalno obavljaju stručne poslove prostornog uređenja u vlastitom uredu (čl.8.st.2. ZPU-a).

Prostorno uređenje u nadležnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obuhvaća osobito usmjeravanje prostornog razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa specifičnim ciljevima i smjernicama za prostorno uređenje u skladu s polazištima i smjernicama iz dokumenata prostornog uređenja državne razine, donošenje dokumenata prostornog uređenja područne (regionalne) i lokalne razine, prihvaćanje izvješća o stanju u prostoru, propisivanje detaljnijih mjerila i uvjeta, kojima se određuju namjena površina i prostorni razmještaj građevina u prostoru u odnosu na očuvanje i korištenje prirode te prirodnih i kulturnih vrijednosti i dobara lokalnog značenja, zaštitu okoliša i na zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, planiranje zahvata u prostoru županijskog i lokalnog značenja, provođenje mjera za ostvarivanje dokumenata prostornog uređenja područne (regionalne) i lokalne razine, provođenje mjera aktivne zemljišne politike i uređenja građevinskog zemljišta i vođenje registra podataka iz informacijskog prostornog.

Za županije te velike gradove određene prema posebnom zakonu, prostorno uređenje obuhvaća i izdavanje lokacijskih dozvola, potvrda parcelacijskog elaborata, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, rješenja o uvjetima građenja, potvrda glavnog projekta, rješenja o izvedenom stanju, potvrda izvedenog stanja, te uporabnih dozvola i dozvola za uklanjanje. (Članak 26. Zakon o prostornom uređenju)

4.6. Komunalno gospodarstvo

Pod komunalnim gospodarstvom razumijeva se obavljanje komunalnih djelatnosti, a naročito pružanje komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području općina, gradova i Grada Zagreba. Komunalne djelatnosti obavljaju se kao javna služba. Jedinice lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti, osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti, osigurati obavljanje komunalnih djelatnosti na načelima održivog razvoja, te isto tako osigurati javnost svoga rada svim građanima.

Komunalne djelatnosti su:

1. opskrba pitkom vodom,
2. odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda,
3. opskrba plinom,
4. opskrba toplinskom energijom,
5. prijevoz putnika u javnom prometu,
6. održavanje čistoće,
7. odlaganje komunalnog otpada,
8. održavanje javnih površina,
9. održavanje nerazvrstanih cesta,
10. tržnice na malo,
11. održavanje groblja i krematorija te obavljanje pogrebnih poslova,
12. obavljanje dimnjačarskih poslova,
13. javna rasvjeta.

Pod opskrbom pitkom vodom razumijevaju se poslovi zahvaćanja, pročišćavanja i isporuke vode za piće. Pod odvodnjom i pročišćavanjem otpadnih voda ubraja se odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, odvodnja atmosferskih voda, te crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama. Opskrba potrošača plinom obavlja se iz sustava mreže plinovoda, također se opskrbljuje parom i toplom vodom u smislu opskrbe toplinskom energijom. Prijevoz putnika u javnom prometu odvija se na linijama unutar zona koje utvrđuju jedinice lokalne samouprave, za čije područje se prijevoz odvija, to se ne odnosi samo na prijevoz željeznicom koji se uređuje posebnim propisima. Čišćenje javnih površina te skupljanje i odvoz komunalnog otpada na uređena odlagališta utvrđena prema posebnim propisima, svrstavamo u djelatnost održavanja čistoće. Pod održavanjem javnih površina naročito se razumijeva održavanje javnih zelenih površina, pješačkih staza, pješačkih zona, otvorenih odvodnih kanala, trgova, parkova, dječjih igrališta i javnih prometnih površina te dijelova javnih cesta koje prolaze kroz naselje, kad se ti dijelovi ne održavaju kao javne ceste prema posebnom zakonu. Za nerazvrstane ceste podrazumijeva se održavanje površina koje se koriste za promet po bilo kojoj osnovi i koje su pristupačne većem broju korisnika, a koje nisu razvrstane ceste u smislu posebnih propisa, te gospodarenje cestovnim zemljištem uz nerazvrstane ceste. Pod tržnice na malo razumijeva se upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu sa tržišnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima. Što se tiče održavanja groblja u tu skupinu ubrajamo održavanje prostora i zgrada za obavljanje sahrane pokojnika, a u skupinu pogrebnih poslova preuzimanje, opremanje i prijevoz umrle osobe do mjesta ukopa ili kremiranja. Zaključno »javna rasvjeta« podrazumijeva upravljanje, održavanje objekata i uređaja javne rasvjete, uključivo podmiriva-

nje troškova električne energije, za rasvjetljavanje javnih površina, javnih cesta koje prolaze kroz naselje i nerazvrstanih cesta.¹⁴

(Zakon o komunalnom gospodarstvu, NN 26/2003)

4.8. Socijalna skrb

Socijalna skrb¹⁵ je organizirana djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koja uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, u svrhu unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo. (Članak 3) Prava u sustavu socijalne skrbi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom o socijalnoj skrbi ima hrvatski državljanin koji ima prebivalište u Republici Hrvatskoj te stranac i osoba bez državljanstva sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj. (Članak. 22.) O sukobu stvarne nadležnosti između centra za socijalnu skrb i jedinice lokalne, područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba odlučuje nadležni upravni sud. (Članak. 103.)

Djelatnost socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice, druge pravne osobe te obrtnici, fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost i udomiteljske obitelji. Sve se te djelatnosti obavljaju u posebnim ustanovama namijenjenim za to, takve ustanove su centar za socijalnu skrb, dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici i centar za pomoć u kući. (Članak 123.) Ustanove socijalne skrbi upisuju se u sudski registar i u upisnik ustanova socijalne skrbi koji vodi Ministarstvo. Kada je osnivač ustanove socijalne skrbi Republika Hrvatska, prava i obveze osnivača ima Ministarstvo. Kada je osnivač ustanove socijalne skrbi druga pravna osoba, prava i obveze osnivača ima njezino nadležno tijelo.

Centar za socijalnu skrb je javna ustanova koju osniva Republika Hrvatska rješenjem Ministarstva. Osniva se za područje jedne ili više općina ili gradova na području iste županije, odnosno za područje Grada Zagreba. Ta ustanova može imati jednu ili više podružnica. Centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti rješava u prvom stupnju u upravnom

¹⁴ Zakon o komunalnom gospodarstvu, članak 3.

¹⁵ Zakon o socijalnoj skrbi

području socijalne skrbi, obiteljsko pravne i kaznenopravne zaštite i drugim pravima u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa, provodi izvršenja rješenja, vodi propisane očevidnike, izdaje uvjerenja i druge potvrde, daje podatke o obiteljskim prilikama, te mišljenja i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljsko pravnu i kaznenopravnu zaštitu, daje podatke i mišljenja prilikom odlučivanja o odobravanju pogodnosti izlaska zatvorenika iz penalne ustanove sukladno posebnom propisu kojim se uređuje izvršavanje kazne zatvora, sudjeluje kao stranka pred sudom i drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu brinuti sami o sebi ni o svojim pravima i interesima, izdaje dozvole za obavljanje udomiteljstva i obavlja nadzor nad udomiteljskim obiteljima te vodi evidenciju o izdanim dozvolama, registar udomiteljskih obitelji i registar smještenih korisnika, provodi odgojne mjere nad djecom s problemima u ponašanju te provodi posredovanje u postupku razvoda braka.

Centar za socijalnu skrb u sjedištu jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Centar za socijalnu skrb Grada Zagreba, osim navedenih poslova, na temelju javnih ovlasti obavlja poslove vezane uz obavljanje djelatnosti dadilje. Isto tako temelju javnih ovlasti može obavljati i poslove zbrinjavanja djece odbjegle iz obitelji ili od pružatelja socijalnih usluga smještaja ili organiziranog stanovanja te organizirati i pružati pomoć u kući. (Zakon o socijalnoj skrbi, NN 33/2012)

Članak 129. Zakona o socijalnoj skrbi

Centar za socijalnu skrb u sjedištu jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno Centar za socijalnu skrb Grada Zagreba obavlja i poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge stručne poslove koji se odnose na:

- savjetodavnu uslugu koja se odnosi na brak, roditeljstvo, obiteljske i partnerske odnose
- razvoj socijalizacijskih vještina djece i mladih, posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba među djecom i mladima
- razvoj komunikacije i tolerancije u mladenačkim i partnerskim odnosima
- organiziranje i provođenje edukacije posvojitelja
- obiteljsku medijaciju
- poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udruga koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva
- poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti.

4.9. Primarna zdravstvena zaštita

Primarna zdravstvena zaštita je osiguravanje univerzalne, dostupne, pacijentu usmjerene, sveobuhvatne zdravstvene usluge unutar zajednice, koju pruža tim stručnjaka zaduženih za

većinu potreba pojedinca vezanih uz zdravlje. Takve se usluge pružaju u održivom partnerstvu s pacijentima i pružateljima takvog oblika zdravstvene skrbi u okviru pojedinca, obitelji i zajednice. Primarna zdravstvena zaštita ima središnju ulogu u cjelokupnoj koordinaciji i kontinuiranosti zdravstvene skrbi za pacijente.

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini pruža se kroz djelatnosti:

- opću/obiteljsku medicinu
- zdravstvenu zaštitu predškolske djece
- zdravstvenu zaštitu žena
- patronažnu zdravstvenu zaštitu
- zdravstvenu njegu u kući bolesnika
- stomatološku zdravstvenu zaštitu (polivalentnu)
- higijensko-epidemiološku zdravstvenu zaštitu
- preventivno-odgojne mjere za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata
- laboratorijsku dijagnostiku
- ljekarništvo
- hitnu medicinsku pomoć.

4.12. Zaštita potrošača

Zakonom o Zaštiti potrošača uređuje se zaštita osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, to su:

1. pravo na zaštitu gospodarskih interesa potrošača,
2. pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu,
3. pravo na pravnu zaštitu potrošača,
4. pravo na informiranje i edukaciju potrošača,
5. pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa,
6. pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od njihova interesa.

4.13. Zaštita i unapređenje prirodnog okoliša

Obavljaju se poslovi zaštite očuvanja i unaprjeđenja stanja okoliša, poslovi očuvanja zaštite prirode iz nadležnosti Županije u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša i Zakonom o zaštiti prirode, poslovi vezani za poboljšanje energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji

energije na području Županije, poslovi temeljem Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina, poslovi pripreme i provedbe javne nabave, poslovi komunalnog gospodarstva i postupanja s otpadom te poslovi vezani za pripremu, prijavu i provedbu projekata u skladu sa smjericama strateških dokumenata na državnoj i županijskoj razini te izradu potrebne dokumentacije radi prijave projekata za financiranje iz domaćih izvora i sredstava EU, rješava u drugom stupnju po žalbama izjavljenim na upravne akte upravnih tijela gradova i općina iz područja komunalnog gospodarstva, spomeničke rente i drugih područja iz nadležnosti Odsjeka sukladno s posebnim propisima.

(<https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/samoupravni-djelokrug-opcine-grada-i-zupanije/843>)

4.14. Protupožarna i civilna zaštita

Temeljne zadaće sustava zaštite i spašavanja su prosudba mogućih ugrožavanja i posljedica, planiranje i pripravnost za reagiranje, reagiranje u zaštiti i spašavanju u slučaju katastrofa i većih nesreća te poduzimanje potrebnih aktivnosti i mjera za otklanjanje posljedica radi žurne normalizacije života na području na kojem je događaj nastao.

Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja. Zakon o sustavu civilne zaštite (NN 82/15) uređuje sustav i djelovanje civilne zaštite; prava i obveze tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih i fizičkih osoba; osposobljavanje za potrebe sustava civilne zaštite; financiranje civilne zaštite; upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i druga pitanja važna za sustav civilne zaštite.

(<https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/samoupravni-djelokrug-opcine-grada-i-zupanije/843>)

5. GRAD ZAGREB

Zagreb je glavni grad Republike Hrvatske, i najveći grad u Hrvatskoj po broju stanovnika. Izrastao je iz dva naselja na susjednim brežuljcima, Gradeca i Kaptola, koji su jezgra današnjeg grada i povijesno središte. Nalazi se na jugozapadnom rubu Panonske nizine na prosječnoj nadmorskoj visini od 122 m, podno južnih padina Medvednice, na lijevoj i desnoj obali rijeke Save.

Položaj grada, koji je na mjestu spajanja alpske, dinarske, jadranske i Panonske regije, omogućio je da Zagreb postane most između srednjoeuropskog i jadranskog područja. Sjedište je Zagrebačke županije.

Prema popisu iz 2011. u Zagrebu živi 790.017 stanovnika. Kao najveći i glavni grad, Zagreb je kulturno, znanstveno, gospodarsko i upravno središte Republike Hrvatske. Zahvaljujući ulozi najvećeg prometnog centra u Hrvatskoj, razvijenoj industriji s dugom tradicijom i naučnim i istraživačkim ustanovama, Zagreb je gospodarski najrazvijeniji grad u Hrvatskoj.

Grad Zagreb je posebna teritorijalna, upravna i samoupravna jedinica koja ima položaj županije.

5.1. Samoupravni djelokrug grada Zagreba

Poslove iz samoupravnog djelokruga grada Zagreba obavljaju tijela grada Zagreba i gradska upravna tijela, isto tako tijela mjesne samouprave, ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe osnovane radi obavljanja javnih službi u gradu Zagrebu u skladu sa zakonom. Obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga grada Zagreba može se povjeriti odnosno prenijeti i drugim pravnim i fizičkim osobama u skladu sa zakonom.

Grad Zagreb u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana te poslove područnog (regionalnog) značaja, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito one koji se odnose na:

1. gospodarski razvoj,
2. komunalno gospodarstvo,
3. prostorno i urbanističko planiranje,
4. uređenje naselja i stanovanje,
5. odgoj i obrazovanje,
6. zdravstvo,
7. socijalnu skrb,
8. brigu o djeci,
9. kulturu, tjelesnu kulturu i sport,
10. planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
11. promet i prometnu infrastrukturu,

12. zaštitu potrošača,
13. zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
14. protupožarnu i civilnu zaštitu,
15. održavanje javnih cesta,
16. izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih uz gradnju, te provedbu dokumenata prostornog uređenja,
17. te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

(Ustrojstvo grada Zagreba. <https://www.zagreb.hr/ustrojstvo-grada/36>)

5.2. Tijela grada Zagreba

Tijela Grada Zagreba su Gradska skupština i Gradonačelnik. Ovlasti i obveze koje proizlaze iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba podijeljene su između predstavničkog tijela Gradske skupštine i izvršnog tijela gradonačelnika. Ako zakonom ili drugim propisom nije jasno određeno koje je tijelo nadležno za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba, svi poslovi i zadaće što se odnose na uređivanje odnosa iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba (legislativne naravi) u nadležnosti su Gradske skupštine, a svi izvršni poslovi i zadaće u nadležnosti su gradonačelnika.

Gradska skupština

Gradska je skupština predstavničko tijelo građana Grada Zagreba i tijelo Grada Zagreba izabrano na temelju općega biračkoga prava na neposrednim izborima tajnim glasovanjem na način određen zakonom. Donosi opće i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Grada Zagreba te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom. Gradska skupština ima pedeset jednog gradskog zastupnika. Nadzor nad zakonitošću rada Gradske skupštine obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. Nadzor nad zakonitošću općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donosi Gradska skupština obavljaju nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svojem djelokrugu, sukladno posebnom zakonu.

Predsjednik Gradske skupštine dužan je dostaviti Statut, Poslovnik, proračun ili drugi opći akt čelniku nadležnoga središnjeg tijela državne uprave zajedno s izvatkom iz zapisnika koji se odnosi na postupak donošenja općeg akta propisan Statutom i Poslovníkom u roku od 15 dana od dana donošenja općeg akta.

Gradska Skupština:

1. donosi Statut Grada Zagreba;
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba;
3. donosi gradski proračun, odluku o izvršavanju proračuna i odluku o privremenom financiranju u skladu sa zakonom;
4. donosi polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna;
5. odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju ostalom imovinom Grada Zagreba čija ukupna vrijednost prelazi 0,5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju ostalom imovinom Grada Zagreba, odnosno čija je pojedinačna vrijednost veća od 1 000 000 (jedan milijun) kuna;
6. donosi programe razvoja pojedinih djelatnosti i javnih potreba od značenja za Grad Zagreb;
7. donosi prostorne planove i druge dokumente prostornog uređenja u Gradu Zagrebu;
8. proglašava zaštićene dijelove prirode;
9. bira i razrješuje predsjednika i potpredsjednike Gradske skupštine;
10. donosi odluku o raspisivanju referendumu za opoziv gradonačelnika i njegovih zamjenika u skladu sa zakonom;
11. osniva radna tijela Gradske skupštine te bira i razrješuje njihove članove;
12. imenuje i razrješuje tajnika i zamjenika tajnika Gradske skupštine;
13. osniva Stručnu službu Gradske skupštine;
14. imenuje, bira i razrješuje druge osobe određene zakonom, drugim propisom, Statutom i odlukama, te daje suglasnosti na imenovanja, izbor i razrješenja kad je to određeno;
15. uređuje mjesnu samoupravu u skladu sa zakonom i ovim statutom;
16. donosi odluke i druge opće akte kojima se uređuju pitanja od značenja za nacionalne manjine;
17. uređuje ustrojstvo i djelokrug gradskih upravnih tijela;
18. osniva ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe za obavljanje komunalnih, društvenih, gospodarskih i drugih djelatnosti od interesa za Grad Zagreb te odlučuje o njihovim statusnim promjenama i preoblikovanjima, u skladu sa zakonom;
19. odlučuje o prestanku ustanova i drugih pravnih osoba u skladu sa zakonom;
20. odlučuje o stjecanju i prijenosu (kupnji i prodaji) dionica odnosno udjela u trgovačkim društvima, ako zakonom, ovim statutom, odnosno gradskom odlukom nije drukčije određeno;
21. odlučuje o prijenosu i preuzimanju osnivačkih prava u skladu sa zakonom i ovim statutom;
22. dodjeljuje koncesije u slučajevima određenim zakonom;
23. odlučuje o dugoročnom zaduživanju Grada Zagreba tj. o uzimanju kredita, zajmova i izdavanju vrijednosnih papira;
24. odlučuje o suglasnosti za dugoročno zaduživanje pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu Grada Zagreba i ustanove kojoj je osnivač Grad Zagreb sukladno zakonu;

25. odlučuje o jamstvu pravnoj osobi u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu Grada Zagreba i ustanovi kojoj je osnivač Grad Zagreb za ispunjenje njihovih obveza sukladno zakonu;
26. daje suglasnost na prijedloge financijskih planova izvanproračunskih korisnika i na polugodišnje i godišnje izvještaje o izvršenju tih financijskih planova;
27. razmatra stanje u djelatnostima od gradskog značenja u okviru samoupravnog djelokruga Grada Zagreba;
28. odlučuje o dodjeli Nagrade Grada Zagreba, Nagrade Zagrepčanka godine, Nagrade Luka Ritz - Nasilje nije hrabrost, proglašava počasne građane i prihvaća pokroviteljstvo;
29. odlučuje o podizanju, odnosno uklanjanju spomenika;
30. raspisuje izbore za članove vijeća gradskih četvrti i za članove vijeća mjesnih odbora;
31. raspisuje lokalni referendum za područje Grada Zagreba te saziva mjesne zborove građana;
32. odlučuje osnivanju udruženja lokalnih zajednica i pristupanju Grada Zagreba udruženjima lokalnih zajednica;
33. odlučuje o suradnji s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i o trajnom uspostavljanju prijateljske i druge suradnje s lokalnim i regionalnim jedinicama drugih država;
34. donosi Poslovnik o svom radu;
35. donosi pojedinačne i druge akte iz samoupravnog djelokruga u skladu sa zakonom i ovim statutom;
36. obavlja i druge poslove određene ovim statutom, zakonom i drugim propisima.

Gradska skupština ima predsjednika i najviše četiri potpredsjednika koje bira iz redova gradskih zastupnika većinom glasova svih gradskih zastupnika na način utvrđen zakonom i Poslovnikom. Gradska skupština može raspravljati i odlučivati ako je na sjednici nazočna većina gradskih zastupnika, a odlučuje većinom glasova nazočnih gradskih zastupnika. Većinom glasova svih gradskih zastupnika donosi Statut, Poslovnik, gradski proračun, odluku o izvršenju proračuna, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna, odluku o privremenom financiranju, odluku o osnivanju mjesnih odbora, odlučuje o izboru i razrješenju predsjednika i potpredsjednika Gradske skupštine, o dugoročnom zaduživanju, o tajnom glasovanju; o raspisivanju lokalnog referenduma isto tako o podizanju i uklanjanju spomenika.

Gradska skupština osniva stalna i povremena radna tijela. Stalna radna tijela Gradske skupštine razmatraju prijedloge odluka i drugih akata te druga pitanja koja su na dnevnom redu Gradske skupštine i o njima daju mišljenja i prijedloge. Mogu razmatrati i druga pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba i predlagati Gradskoj skupštini raspravu o njima te pripremati prijedloge općih i drugih akata iz svog djelokruga. Povremena radna tijela osnivaju se radi razmatranja ili stručne obrade pojedinog pitanja odnosno izrade prijedloga pojedinog akta.

Gradonačelnik

Gradonačelnik predstavlja i zastupa Grad Zagreb i nositelj je izvršnih poslova u Gradu Zagrebu. Izvršne poslove obavlja i zamjenik gradonačelnika koji obnaša dužnost gradonačelnika u slučajevima propisanim zakonom. Gradonačelnik ima dva zamjenika. .

U obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba gradonačelnik ima pravo obustaviti od primjene opći akt Gradske skupštine te ako ocijeni da je tim aktom povrijeđen zakon ili drugi propis, donijeti odluku o obustavi općeg akta u roku od 8 dana od dana donošenja općeg akta. Gradonačelnik ima pravo zatražiti od Gradske skupštine da u roku od 8 dana od donošenja odluke o obustavi otkloni uočene nedostatke u općem aktu. Ako Gradska skupština to ne učini, gradonačelnik je dužan bez odgode o tome obavijestiti člника središnjeg tijela državne uprave ovlaštenog za nadzor nad zakonitošću rada tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i dostaviti mu odluku o obustavi općeg akta. Gradonačelnik je odgovoran Vladi Republike Hrvatske za obavljanje poslova državne uprave povjerenih gradskim upravnim tijelima. Vlada Republike Hrvatske može u obavljanju poslova državne uprave davati gradonačelniku naredbe. Gradonačelnik je odgovoran središnjim tijelima državne uprave za zakonito i stručno obavljanje poslova državne uprave prenijetih u djelokrug tijela Grada Zagreba.

(Ustrojstvo grada Zagreba. <https://www.zagreb.hr/ustrojstvo-grada/36>)

5.3. Mjesna samouprava u gradu Zagrebu

Na području Grada Zagreba osnivaju se gradske četvrti i mjesni odbori kao oblici mjesne samouprave putem kojih građani sudjeluju u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga i lokalnim poslovima koji neposredno i svakodnevno utječu na njihov život i rad. Oni su pravne osobe koje zastupaju predsjednici njihovih vijeća

Gradska četvrt osniva se za područje koje predstavlja gradsku, gospodarsku i društvenu cjelinu, a koje je povezano zajedničkim interesima građana. U gradu Zagrebu nalazimo 17 gradskih četvrti a to su: Donji grad, Gornji grad - Medveščak, Trnje, Maksimir, Peščenica - Žitnjak, Novi Zagreb - istok, Novi Zagreb - zapad, Trešnjevka - sjever, Trešnjevka - jug, Črnomerec, Gornja Dubrava, Donja Dubrava, Stenjevec, Podsused - Vrapče, Podsljeme, Sesvete i Brezovica.

Tijela gradske četvrti su vijeće gradske četvrti i predsjednik vijeća. Članove vijeća gradske četvrti biraju građani s područja gradske četvrti koji imaju biračko pravo i prebivalište na njezinu području, biraju se na neposrednim izborima tajnim glasovanjem razmjernim izbornim sustavom. Postupak izbora članova vijeća gradske četvrti i druga pitanja u vezi s izborima uređuju se gradskom odlukom, odgovarajućom primjenom odredaba zakona kojim se uređuje izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave. Vijeća gradskih četvrti imaju od 11 do 19 članova, ovisno o broju stanovnika gradske četvrti.

(<https://www.zagreb.hr/mjesna-samouprava/6>)

Za pojedini dio gradske četvrti, pojedino naselje ili više međusobno povezanih manjih naselja, ili dio većeg naselja koji u odnosu na ostale dijelove čini zasebnu, razgraničenu cjelinu osniva se Mjesni odbor. Inicijativu i prijedlog za osnivanje mjesnog odbora mogu dati građani i njihove organizacije i udruženja te vijeća gradskih četvrti. Tijela mjesnog odbora su vijeće mjesnog odbora i predsjednik vijeća. Članove vijeća mjesnog odbora biraju građani s područja mjesnog odbora koji imaju biračko pravo i prebivalište na njegovu području. Vijeće mjesnog odbora većinom glasova svih članova bira predsjednika vijeća i jednog potpredsjednika vijeća iz reda svojih članova na četiri godine. Vijeće ima od 5 do 11 članova, ovisno o broju stanovnika mjesnog odbora.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela gradske četvrti i tijela mjesnog odbora obavlja gradonačelnik. On može raspustiti vijeće gradske četvrti, odnosno vijeće mjesnog odbora ako ono učestalo krši Statut, pravila gradske četvrti, odnosno mjesnog odbora, poslovnik o svom radu, ne donese financijski plan ili godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana te ako ne izvršava povjerene mu poslove. Predsjednik vijeća gradske četvrti, odnosno mjesnog odbora dužan je sve akte vijeća dostaviti gradskom upravnom tijelu nadležnom za mjesnu samoupravu u roku od osam dana od dana donošenja.

<https://www.zagreb.hr/mjesna-samouprava/6>

5.4. Gradski uredi, zavodi i službe

Ured gradonačelnika

Ured gradonačelnika obavlja poslove koji se odnose na protokolarni i druge poslove u vezi s obnašanjem dužnosti gradonačelnika i njegovih zamjenika. Donose grb i zastavu grada te naziv "Grad Zagreb" te uspostavljaju odnose s javnošću i rade na ostvarivanju prava na pristup informacijama prema tome ured gradonačelnika razmatra stavove i prijedloge građana za rješavanje prioritarnih problema u gradu Zagrebu. Isto tako ured je zadužen za promidžbu grada, suradnju s drugim gradovima i regijama, međunarodnu suradnju, razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć inozemstvu, savjetodavne, stručne i analitičke poslove investicijskog planiranja i pripreme projekata od interesa za grad te poslove koordinacije i nadzora nad njihovim izvršavanjem. Regulira i sudjeluje u nadzoru provođenja i poštivanja ljudskih prava, ravnopravnosti spolova, prava nacionalnih manjina, nadzor zakonitosti statuta vijeća nacionalnih manjina grada i ovjeru statuta koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, odnose s vjerskim zajednicama, razvoj civilnog društva, zaštitu na radu, zaštitu osoba i imovine. Održavanje objekata, instalacija, postrojenja, opreme i uređaja, poslove prijevoza, nabavu opreme, uredskog i drugog materijala, osiguranje objekata i opreme gradske uprave, osiguranje službenika i namještenika također su poslovi koji su mu stavljeni u nadležnost.

Stručna služba

Stručna služba gradonačelnika obavlja poslove pripreme i izrade akata što ih donosi gradonačelnik i akata što ih gradonačelnik predlaže na donošenje Gradskoj skupštini. Zatim isto tako obavlja poslove koordiniranja izrade i normativnu obradu akata što ih gradska upravna tijela predlažu na donošenje gradonačelniku i Gradskoj skupštini. Djeluje o pravnim pitanjima, pripremi i vođenju kolegija, usmjeravanju rada gradskih upravnih tijela i davanju uputa za rad. Ustrojstvo i rad gradskih upravnih tijela također je u njenoj nadležnosti kao i nadzor nad njihovim radom, službenički odnosi, nadzor nad općim aktima, nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesne samouprave, zastupanje grada, te drugi poslovi sukladno propisima.

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada

Najzaslužniji ured za koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja grada, a osobito koordinaciju i sudjelovanje u izradi Razvojne strategije grada Zagreba, koordinaciju izrade akcijskih planova, praćenje i poticanje provedbe Razvojne strategije, koordinaciju izrade i

provedbe Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb te sudjelovanje u pripremi i provedbi razvojnih projekata grada. Obavlja i poslove predlaganja partnerskih projekata s regijama i drugim subjektima, prezentacije projekata, suradnje sa znanstvenim institucijama u vezi s koncepcijom razvoja grada. Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj sudjeluje u postupaku izrade i donošenja prostornih planova, utvrđenju strategijskog interesa grada u vezi sa strateškim i drugim razvojnim projektima. Isto tako vođenje infrastrukture prostornih podataka i drugih podataka od interesa za strategijsko planiranje i razvoj grada kao i poslove statistike svrstavamo u njihov djelokrug.

Gradski ured za opću upravu

Obavlja poslove koji se odnose na građanska stanja - državne matice, promjene osobnog imena, sklapanje brakova, sklapanje životnog partnerstva osoba istog spola, registar birača, evidencije hrvatskog državljanstva, udruge, uredsko poslovanje, besplatnu pravnu pomoć, odlučivanje o žalbi protiv rješenja Izbornog povjerenstva za izbore članova vijeća gradskih četvrti i članova vijeća mjesnih odbora, tiskarske poslove, održavanje čistoće, pripremanje i posluživanje hrane i pića u internim prostorima, poslove koji nisu u nadležnosti drugoga gradskog upravnog tijela, te druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost.

Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

Ovaj ured održava gospodarski razvoj, potiče razne investicije te razvijanje obrta, malog i srednjeg poduzetništva, turizam i razvoj turističke djelatnosti u koje ubrajamo ugostiteljstvo, trgovinu i trgovačka društva u vlasništvu grada. Proračunava štete od elementarnih nepogoda te ima pod kontrolom energetiku i planiranje energetskeg razvitka poput toplinske energije, energetske učinkovitosti, obnovljive izvore energije, zaštitu okoliša, zaštitu zraka, vodno gospodarstvo i vode, održivo gospodarenje otpadom, zaštitu od buke, zaštitu od svjetlosnog onečišćenja te druge poslove stavljene mu na dužnost.

(<http://www1.zagreb.hr/slglasnik/index.html#/akt?godina=2016&broj=230&akt=83543847F6457CCDC125809200273C44>)

Gradski ured za obrazovanje

Obavlja poslove koji se odnose na predškolski odgoj i obrazovanje, djelatnost dadilje, odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi, visoko obrazovanje, tehničku kulturu, neformalno

obrazovanje, obrazovanje odraslih, upravni nadzor i nadzor nad zakonitošću rada te nadzor općih akata u pojedinim područjima.

Gradski ured za zdravstvo

Po službenoj dužnosti pazi na funkcioniranje zdravstva i zdravstvene zaštite. Izrađuje i provedi gradske i druge programe i strategije na području zdravstvene zaštite. Promiče prevenciju i suzbijanje ovisnosti te potiče zdravstvene programe i projekte udruga i drugih oblika organiziranog djelovanja i rada. Gradski ured za zdravstvo ima u svojim rukama koordinaciju i kontrolu zdravstvenih ustanova u vlasništvu grada.

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Obavlja poslove koji se odnose na socijalnu zaštitu i prava iz socijalne skrbi, humanitarnu pomoć, provedbu strategije socijalne zaštite, zaštite osoba s invaliditetom, socijalne skrbi o umirovljenicima te zaštite i drugih kategorija stanovništva. Također obavlja koordinaciju i kontrolu socijalnih ustanova u vlasništvu grada.

Gradski ured za poljoprivredu i šumarstvo

Obavlja poslove koji se odnose na poljoprivredu, unapređivanje i razvoj poljoprivrede, poljoprivredno zemljište, poslovi u vezi sa zakupom i zamjenom poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, šumarstvo i šume, mjere i aktivnosti zaštite poljoprivrednog zemljišta, šuma i šumskog zemljišta, mjere održivog razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog prostora, lovstvo, zaštitu bilja, stočarstvo i veterinarstvo, zaštitu životinja, poticanje i potpore programima i projektima udruga u području zaštite životinja, poljoprivrede, šumarstva i lovstva, nadzor nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina (poljoprivredni redari), te na druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost.

Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet

Djeluje kod izdavanje akata za provedbu prostornih planova i akata za građenje i uporabu građevine, izgradnju grada (osim održavanja komunalne infrastrukture koja se odnosi na odvodnju atmosferskih voda, čišćenje javnih površina, održavanje gradskih parkova i ostalih

ozelenjenih površina). Priprema i izvodi gradske projekate, komunalne poslove i komunalno redarstvo. Obavlja nadzor nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila (prometno redarstvo), korištenja javnih površina, cestovni prijevoz te na druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost.

Gradski ured za imovinsko-pravne poslove i imovinu grada

Obavlja poslove koji se odnose na denacionalizaciju, vlasništvo i druga stvarna prava, izvlaštenje i druga ograničenja vlasništva i drugih stvarnih prava, korištenje građevinskog zemljišta, stjecanje, raspolaganje, upravljanje i korištenje nekretninama, pokretninama i pravima u vlasništvu grada, imovinsko-pravne poslove u vezi s pripremom zemljišta za izgradnju grada, uređivanje vlasničko-pravnih odnosa, urbanu komasaciju, uknjižbu i evidenciju imovine grada, status prognanika, izbjeglica i povratnika, stambene poslove, te na druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost.

Gradski ured za katastar i geodetske poslove

Obavlja poslove koji se odnose na osnivanje, vođenje i održavanje katastra nekretnina, provođenje nadzora nad obilježavanjem granica zemljišta u okviru katastarskih izmjera i tehničkih reambulacija¹⁶, vođenje i održavanje katastra zemljišta, osnivanje, vođenje i održavanje područnih registara prostornih jedinica, pregled i potvrđivanje parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata, reviziju i održavanje stalnih geodetskih točaka i izdavanje podataka o njima, izdavanje podataka iz katastra nekretnina i katastra zemljišta (izvodi, prijepisi i potvrde i uvjerenja), područnih registara prostornih jedinica i katastra infrastrukture, pružanje geodetskih usluga koje se odnose na obavljanje geodetskih poslova vezanih za promjenu načina uporabe zemljišta, identifikaciju u postupcima rješavanja imovinsko-pravnih odnosa za tijela državne uprave i obradu službenih podataka za tijela državne uprave i grada Zagreba. Isto tako rješava o upravnim stvarima u prvostupanjskome postupku. Prikuplja i obrađuje podatke na razini grada Zagreba, o čemu izvješćuje Središnji ured Državne geodetske uprave. Zatim osniva i vodi katastar infrastrukture, izvorne evidencije naselja, ulica kao i kućnih brojeva.

¹⁶ Reambulacija (re- + latinski ambulatio: hodanje, putovanje), dopunjavanje i ispravljanje topografskih karata i katastarskih planova na terenu dopunskom izmjerom na temelju prijašnjih izmjera.

Ured za upravljanje u hitnim situacijama

U sklopu svoga djelokruga obavlja planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite, obrane, zaštite od požara, elementarnih nepogoda i vatrogastva u izvršavanju prava, obveza i odgovornosti Gradske skupštine i gradonačelnika. Izrađuju procjene, planova i drugih planskih akata, izradu općih, pojedinačnih i drugih akatau pojedinim područjima, koordiniraju djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite namijenjenih provođenju mjera civilne zaštite, tajnost podataka, informacijsku sigurnost i nadzor nad informacijskom sigurnošću.

Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode

Obavlja poslove koji se odnose na istraživanje i planiranje zaštite kulturnih dobara, zaštitu i očuvanje kulturnih dobara i mjere zaštite, izradu konzervatorske dokumentacije, izdavanje uvjeta i dozvola, zaštitu prirode, radove i zahvate na području regionalnog parka, značajnog krajobraza, park šume, spomenika prirode i parkovne arhitekture, izvođenje radova izvan granica građevinskog područja, provođenje nadzora nad javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode, te obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost.

Ured za demografiju

Obavlja poslove koji se odnose na praćenje i analizu tekućih demografskih i drugih društvenih kretanja i analizu promjena u demografskim i društvenim strukturama grada, predlaganje strateških programa i projekata demografskog razvoja i razvoja društvenih struktura, utvrđivanje prioriteta te mjera i aktivnosti od utjecaja na ukupni demografski razvoj i povećanje kvalitete života, koordinaciju i provedbu mjera populacijske politike usmjerene na podršku roditeljstvu i usklađivanju obiteljskog i profesionalnog života, podršku učenicima, studentima, mladim znanstvenicima, mladima i djeci, koje provodi grad, poticanje i potpore programima i projektima udruga i drugih oblika organiziranog djelovanja i rada usmjerenih na demografski razvoj, te na druge poslove sukladno propisima.

Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava

Obavlja poslove koji se odnose na predlaganje međugradske i međunarodne suradnje grada Zagreba s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u zemlji i odgovarajućim jedinicama i njihovim udruženjima u inozemstvu, suradnju s udrugama koje djeluju na

području međugradske i međunarodne suradnje, suradnju s međunarodnim institucijama i organizacijama, suradnju sa stranim diplomatskim misijama u zemlji i s hrvatskim diplomatskim misijama u inozemstvu, suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, hrvatskim iseljenicima i s njihovim udruženjima, pripremu i izradu programa međugradske i međunarodne suradnje, poslove u vezi s provedbom razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu, ljudska prava, ravnopravnost spolova, prava nacionalnih manjina, nadzor zakonitosti statuta vijeća nacionalnih manjina grada i ovjeru statuta koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, odnose s vjerskim zajednicama, razvoj civilnog društva, te na druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost.

Gradski ured za mjesnu samoupravu

Obavlja poslove koji se odnose na usklađivanje rada, prikupljanje i obradu prijedloga o potrebama i interesima građana na njihovu području te komunikaciju s građanima, informiranje građana, izradu programa, izvješća o radu i financijskih planova, pripremu i provođenje programa održavanja komunalne infrastrukture na području gradske četvrti koji se odnosi na odvodnju atmosferskih voda, čišćenje javnih površina, održavanje gradskih parkova i ostalih ozelenjenih površina i redovno održavanje nerazvrstanih cesta, pripremu i provođenje planova komunalnih aktivnosti na području gradske četvrti i planova malih komunalnih akcija na području mjesnih odbora, sazivanje i održavanje sjednica vijeća gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora i njihovih radnih tijela, izradu nacрта akata, izvješća i zapisnika vijeća gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora, pružanje stručne, administrativne i tehničke pomoći članovima vijeća gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora i njihovim radnim tijelima, financijsko i materijalno poslovanje, proučavanje i praćenje ustrojstvenih oblika mjesne samouprave te djelokruga i ovlasti njihovih tijela, čuvanje dokumentacije i vođenje evidencija u vezi s radom vijeća gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora, održavanje objekata mjesne samouprave, instalacija, postrojenja, opreme i uređaja, sudjelovanje u pripremi i provođenju izbora, sudjelovanje u provedbi civilne zaštite i prevencije u gradskim četvrtima i mjesnim odborima te na druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost.

<http://www1.zagreb.hr/slglasnik/index.html#/akt?godina=2016&broj=230&akt=83543847F6457CCDC125809200273C44>

Gradski ured za financije

Obavlja poslove koji se odnose na proračunsko planiranje prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, te likvidnost proračuna, pripremu prijedloga proračuna i odluke o izvršavanju proračuna, izvršavanje proračuna i praćenje izvršavanja proračuna, poslove riznice, izradu polugodišnjih i godišnjih izvještaja o izvršavanju proračuna, izradu izvješća o korištenju proračunske zalihe, praćenje naplate proračunskih prihoda i primitaka, financijsko izvještavanje o stanju i strukturi te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza i

vlastitih izvora, konsolidaciju proračunskih korisnika, analitičke poslove proračunske potrošnje, opseg zaduživanja i jamstva grada, rejting grada, koordinaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola te računovodstveno-financijske poslove.

Tu su još uz gore navedene urede i Gradski ured za sport i mlade, Gradski ured za kulturu, Gradski ured za branitelje, Ured za programe i projekte Europske unije, Ured za javnu nabavu

Stručna služba Gradske skupštine grada Zagreba

Sukladno odredbi članka 2. Odluke o Stručnoj službi Gradske skupštine grada Zagreba (Službeni glasnik grada Zagreba 19/00 i 25/09) obavlja stručne, administrativne, tehničke i druge poslove u vezi s radom Gradske skupštine grada Zagreba, njezinih radnih tijela i ostvarivanjem prava i dužnosti gradskih zastupnika a osobito poslove koji se odnose na sazivanje i održavanje sjednica Gradske skupštine, njezinih radnih tijela i Predsjedništva Gradske skupštine, izradu odluka i drugih akata Gradske skupštine, izradu nacrtu akata, izvješća i zapisnika, pružanje stručne, administrativne i tehničke pomoći gradskim zastupnicima i klubovima gradskih zastupnika, poslove protokola, informiranje i odnose s javnošću, pripremu i provođenje izbora, objavu akata Gradske skupštine, gradonačelnika i drugih tijela, suradnju Gradske skupštine s predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave i jedinica lokalne uprave i samouprave i predstavničkim tijelima odgovarajućih jedinica lokalne samouprave drugih država, financijsko i materijalno poslovanje, čuvanje dokumentacije i vođenje evidencija u vezi s radom Gradske skupštine i njezinih radnih tijela, druge stručne, administrativne i tehničke poslove. Stručnom službom Gradske skupštine grada Zagreba upravlja tajnik Gradske skupštine grada Zagreba.

(<http://www1.zagreb.hr/slglasnik/index.html#/akt?godina=2016&broj=230&akt=83543847F6457CCDC125809200273C44>)

6. NADZOR RADA LOKALNE SAMOUPRAVE

Uspostava odgovarajućeg državnog nadzora nad lokalnom samoupravom posebice je složena u sustavima koji imaju velik broj razmjerno malih jedinica lokalne samouprave s međusobno vrlo različitim prirodnim i gospodarskim uvjetima te materijalnim, financijskim, kadrovskim i drugim potencijalima, kao što je to slučaj u Hrvatskoj. Prekomjerni državni nadzor lako može ugušiti samoupravu, a njezina upravna tijela pretvoriti u podređene područne državne urede čime se faktično izjednačava s hijerarhijskim nadzorom višeg državnog tijela nad nižim, slijedom čega je samouprava i u pravnom i u političkom smislu dovedena u pitanje. Stoga ovlasti nadzornih državnih tijela nad tijelima lokalne samouprave nužno trebaju biti ograničenije negoli je to slučaj kod hijerarhijskog nadzora unutar državne uprave. Nadzorne ovlasti središnjih državnih tijela nad jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave svode se na sprečavanje nezakonitog djelovanja te na prinuđivanje ovih tijela na obavljanje zadaća iz svoje nadležnosti. Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je kako država, radi zaštite ustavnosti i zakonitosti i radi zaštite prava građana, obavlja nadzor nad zakonitošću rada i akata tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Dakle, nadzorne ovlasti države u Republici Hrvatskoj protežu se nad svim radnjama, odlukama i drugim aktima lokalne samouprave. Obveza države nadzirati zakonitost rada izvršnih i upravnih tijela lokalne samouprave ponekad je i posebno naglašena kao u slučaju u kojemu je propisano da je Ministarstvo financija, odnosno drugo zakonom određeno tijelo, ovlašteno nadzirati zakonitost materijalnog i financijskog poslovanja jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave ili u slučaju u kojem je propisano kako nadzor zakonitosti pojedinačnih neupravnih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička i izvršna tijela općina, gradova i županija obavljaju nadležna središnja tijela državne uprave, svatko u svojem djelokrugu, sukladno posebnom zakonu. U provedbi ovoga nadzora nadležno tijelo čak je ovlašteno oglasiti pojedinačni neupravni akt ništavim, ako je akt donijelo neovlašteno tijelo, ako su u postupku donošenja akta povrijeđeni zakon, statut ili drugi opći akt jedinice, ako se akt odnosi na pitanje koje nije u djelokrugu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili ako je nepravilno primijenjen zakon ili drugi propis, Postoje određene ingerencije države nad lokalnom samoupravom koje obavljaju državna tijela, u prvom redu ministarstva. (Dr. sc. Dario Đerđa i dr. sc. Teodor Antić: Nadzor nad radom izvršnih i upravnih tijela jedinica... Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 53, 1/2016., str. 165.-205.)

Odredbom članka 78. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi utvrđeno je da država radi zaštite ustavnosti i zakonitosti kao i zaštite prava građana obavlja nadzor nad zakonitošću akata tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tako je člankom 79. navedenog Zakona propisano da nadzor zakonitosti općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela općina, gradova i županija obavljaju

uredi državne uprave u županijama i nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svojem djelokrugu, sukladno posebnom zakonu.

Slijedom prethodno navedenog, Ministarstvo uprave obavlja nadzor nad općim aktima općina, gradova i županija temeljem Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, te u tom smislu nadzire zakonitost općih akata koje donose predstavnička tijela jedinica, a koji spadaju u djelokrug Ministarstva, s obzirom da svako središnje tijelo državne uprave obavlja nadzor zakonitosti općih akata u svojem djelokrugu, te se ne obavlja postupak nadzora svrsishodnosti općih akata.

U Ministarstvu uprave ustrojen je Sektor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu koji obavlja uprave i stručne poslove koji se odnose na sustav i ustrojstvo lokalne i područne (regionalne) samouprave, područni i organizacijski ustroj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te između ostalog na djelovanje predstavničkih i izvršnih tijela, zakonitost akata, postupanja i načina rada tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, upravni nadzor i drugo.

Unutar Sektora ustrojene su dvije službe: Služba za ustrojstvo lokalne i područne (regionalne) samouprave i Služba za nadzor lokalne i područne (regionalne) samouprave. Služba za ustrojstvo lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na sustav i ustrojstvo lokalne i područne (regionalne) samouprave, područni i organizacijski ustroj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te djelovanje i način rada njihovih tijela; izradu nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa, praćenje njihove primjene te davanje stručnih mišljenja o načinu njihove provedbe; rješavanje pitanja područnih odnosa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; praćenje stanja i predlaganje mjera za unaprjeđenje sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave; izradu periodičnih izvješća i analiza te strateških dokumenata iz djelokruga Službe; izradu stručnih mišljenja, odgovora i drugih podnesaka; izradu mišljenja o usklađenosti drugih propisa s propisima iz djelokruga lokalne i područne (regionalne) samouprave; suradnju s drugim tijelima državne uprave; suradnju s udrugama jedinica i drugim institucijama u području lokalne i područne (regionalne) samouprave, te obavlja i druge poslove u okviru svojega djelokruga.

U pogledu nadzora, Služba za nadzor lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na provedbu upravnog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa u području sustava i ustrojstva lokalne i područne (regionalne) samouprave; provodi nadzor zakonitosti općih akata; provodi nadzor nad usklađivanjem statuta i drugih općih akata s važećim propisima, zakonitosti i načina rada tijela jedinica

lokalne i područne (regionalne) samouprave; davanje stručnih mišljenja o pitanjima provedbe propisa konstituiranjem predstavničkih tijela; djelovanjem izvršnih i predstavničkih tijela; prati rezultate izbora izvršnih tijela i članova predstavničkih tijela; prati nastupanje uvjeta za raspuštanje predstavničkih tijela, imenovanje povjerenika Vlade Republike Hrvatske; prati nastupanje uvjeta za raspisivanje prijevremenih izbora; vodi evidencije o podacima potrebnim za rad Službe; izrađuje izvješća, analize, stručna mišljenja i druge akte, te obavlja i druge poslove u okviru svojega djelokruga. (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi)

(Onesin, C. (2003). Lokalna samouprava, Veleučilište u Splitu: Split)

7. ZAKLJUČAK

U ovome radu bilo je govora o lokalnoj samoupravi kao takvoj te poslovima koji se u sklopu njenog djelokruga obavljaju na razini gradova i općina. Kao rezultat višemjesečnog istraživačkog rada informirala sam se i pisala o vrlo važnim i krucijalnim poslovima za društvo, odnosno određena područja Republike Hrvatske kao i o razlikama od grada do grada, od općine do općine po županijama u vrstama i načinu obavljanja istih. Posebno sam izdvojila grad Zagreb, glavni i najveći grad Republike Hrvatske kao posebnu teritorijalnu, upravnu i samoupravnu jedinicu koja ima položaj županije te pobliže opisala njegov ustroj i poslove koji se na njegovoj razini obavljaju. Spomenut je i istražen također još jedan vrlo bitan element u funkcioniranju lokalne samouprave a to je nadzor nad samim radom i djelovanjem službenika lokalne samouprave koji je dakako uređen prvenstveno Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te se tako ne prepušta građane lokalnih jedinica potpunoj samovolji tijela nadležnih za odlučivanje na razini lokalne samouprave nego ista moraju raditi sukladno zakonu koji je donesen na državnoj razini. Isto tako građani su ti koji imaju pravo i mogućnost sudjelovati u odlučivanju na razini svoje lokalne samouprave kao što je na primjer mehanizam lokalnih izbora za predstavnička tijela. Zaključujem nakon svega da je Republika Hrvatska vrlo decentralizirana zemlja sa velikim brojem županija, a osobito jedinica lokalne samouprave koje djeluju u okviru svojih djelokruga na području svoga interesa. Iako postoji velika decentraliziranost, državni aparat djeluje onako kako to i treba da bi se sve povezalo u jednu cjelinu te čuva i prati zakonitost djelovanja jedinica lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njihovog djelokruga, isto tako im daje i određenu samostalnost pri obavljanju istih.

Željka Šikić

8. LITERATURA

1. Čulo, I. i Marinac, A. (2010). Mjesto i uloga lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, Geno: Požega
2. Hrženjak, J. (2004). Lokalna i regionalna samoupava u Republici Hrvatskoj, Informator: Zagreb.
3. Branislav Šutić, (2011). Državno i političko uređenje Republike Hrvatske, Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2011.g.
4. Masarić, H., Sikirić, S. i Donhan, Z. (2008) Upoznajte lokalnu i regionalnu samoupravu u Hrvatskoj, Savez gradova i Udruga općina Republike Hrvatske: Zagreb.
5. Onesin, C. (2003). Lokalna samouprava, Veleučilište u Splitu: Split
6. Antić, T. (2008). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez udruge gradova i Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb.
7. Antić, T., Mikić, Lj. i sur. (2014). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb.
8. Bajo, Anto (2009). Struktura zaposlenih u lokalnim jedinicama. Newsletter Instituta za javne financije br. 43, srpanj 2009.
9. Koprić, I. Karakteristike sustava lokalne samouprave u Hrvatskoj. HRVATSKA JAVNA UPRAVA, god. 10. (2010.), br. 2., str. 371–386.
10. Koprić, I. Stanje lokalne samouprave u Hrvatskoj. HRVATSKA JAVNA UPRAVA, god. 10. (2010.), br. 3., str. 665–681.
11. Vojko Rešetar: Mjesna i lokalna samouprava – isto ili različito HKJU – CCPA, god. 12. (2012.), br. 3., str. 787–802,
12. Mirko Klarić ; Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, Republika Hrvatska
13. Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi- komparativni primjer i Hrvatsko Mirko Klarić ; Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, Republika Hrvatska

ZAKONI

14. Zakon o Gradu Zagrebu (Narodne novine br. 62/01, 125/08 i 36/09)
15. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine br. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11 i 144/12)
16. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine br. 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10)
17. zakon o lokalnim izborima (narodne novine 144/12)
18. Zakon o lokalnoj samoupravi i upravi (NN 128/99)
19. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi pročišćeni tekst zakona
20. NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15 123/17
21. Ustav Republike Hrvatske, NN 85/10

22. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, pročišćeni tekst Zakona (NN 86/08, 61/11, 04/18)
23. Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/2007)
24. Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 26/2003)
25. Zakon o socijalnoj skrbi (NN 33/2012)

MREŽNI IZVORI

26. Grad zagreb službene stranice, mjesna samouprava, (<https://www.zagreb.hr/mjesna-samouprava/6> , pristupljeno 13. travnja 2018.g),
27. Ustrojstvo grada Zagreba. <https://www.zagreb.hr/ustrojstvo-grada/36>, (pristupljeno 13. travnja. 2018.g.),
28. Službeni glasnik grada Zagreba, statut grada Zagreba, (<http://www1.zagreb.hr/slglasnik/index.html#/akt?godina=2016&broj=230&akt=83543847F6457CCDC125809200273C44> – pristupljeno . travnja 2018.g.),
29. Legalis-hrvatski pravni portal
<http://www.legalis.hr/forum/downloads.php?do=cat&id=2>, pristupljeno 13. Ožujka 2018.
30. Republika Hrvatska, Ministarstvo uprave, <https://uprava.gov.hr/sustav-lokalne-ipodrucne-regionalne-samouprave/12855>, pristupljeno 26.03. 2018. godine,
31. Smjernice i načela (2010) Smjernice i načela za funkcionalnu decentralizaciju i teritorijalni preustroj. Vlada Republike Hrvatske, (<http://www.uprava.hr/UserDocsImages/novostic/1/450-100.pdf> – pristupljeno 10. 03.2018.),
32. Republika Hrvatska, Ministarstvo uprave, Lokalna i područna (regionalna) samouprava, (<https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842>, pristupljeno 20.03.2018. godine),
33. Republika Hrvatska, Ministarstvo uprave, Tijela jedinica lokalne samouprave, (<https://uprava.gov.hr/koja-su-upravna-tijela-jedinica-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave-vrste-upravljanje-upravnim-tijelima/12373>, pristupljeno 28.03.2018. godine),
34. Ministarstvo uprave (<https://uprava.gov.hr/sustav-lokalne-ipodrucne-regionalne-samouprave/12855>, pristupljeno 26.03. 2018. godine.),
35. Hrčak, portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske (<https://hrcak.srce.hr/>, pristupljeno 28.03.2018.).